

Poročilo o oceni politike v Sloveniji

Izroček 3.1

BiG>East - EIE/07/214/SI2.467620

Avtorja:
Aleks Jan, Matjaž Grmek

Februar 2008

Intelligent Energy Europe

Odgovornost za vsebino publikacije nosijo izključno avtorji. Vsebina ne predstavlja mnenja Evropske unije. Evropska komisija ni odgovorna za kakršnokoli uporabo vsebovanih informacij.

Kazalo

1	Uvod	4
2	Politika EU in cilji.....	5
2.1	<i>Politika obnovljivih virov energije v Evropski uniji</i>	5
2.2	<i>Politika in trgi bioplina v Evropski uniji.....</i>	6
2.3	<i>Zakonodaja na področju bioplina in povezanih problematik v Evropski uniji</i>	6
2.3.1	Direktive	7
2.3.2	Predpisi	7
2.4	<i>Povzetek evropske bioplinske zakonodaje</i>	7
3	Nacionalna politika in podporni instrumenti za OVE v Sloveniji.....	9
3.1	<i>Podporni instrumenti.....</i>	9
3.1.1	Sistem odkupnih cen:.....	9
3.1.2	Finančne subvencije:.....	10
3.1.3	Posojila po ugodni obrestni meri:	10
3.1.4	Predpisi o taksah na emisije:.....	10
3.2	<i>Reforme trga & Okoljske naložbe</i>	11
3.3	<i>Primerjava s politikami EU</i>	11
4	Politika bioplina v Sloveniji.....	13
4.1	<i>Zakonodajni okvir za OVE in bioplin</i>	13
4.1.1	Relevantni zakonodajni okvir, ki vpliva na OVE v Sloveniji:	13
4.1.2	Relevantni zakonodajni okvir za bioplin v Sloveniji	14
5	Prispevek bioplina v Sloveniji	18
6	Zaključek.....	20

1 Uvod

Poročilo je del projekta BIG>East (EIE/07/214), ki ga sofinancira Evropska komisija v okviru programa Inteligentna energija Evrope. Namen poročila je pregled aktualne zakonodaje o proizvodnji bioplina, izrabi in podobni problematiki za pospeševanja širšega izvajanja bioplinskih projektov v Evropski uniji. Poudarek je na zakonodaji tako na evropski kot tudi na nacionalni ravni, saj se s tem ukvarja eno od šestih poročil, ciljnih držav v projektu BiG>East: Bolgarija, Hrvaška, Slovaška, Latvija, Romunija in Slovenija. Slovenska politika na področju bioplina vključuje zakonodajo, standarde, davčno zakonodajo, spodbude, vire financiranja in zakonodajo na področju obdelave odpadkov, ki posredno in neposredno vplivajo na uspešnost izvajanja bioplinskih projektov.

Zaradi naraščanja cen fosilnih energentov v Evropi in povečevanja energetske odvisnosti od uvoza se je pojavila velika potreba po proizvodnji in vrednotenju bioplina glede na toploto, elektriko in gorivo. V letu 2005 je proizvodnja bioplina za energetske namene v evropski uniji znašala okoli 5,35 Mtoe, vendar pa je bil potencial ocenjen na več kot 20 Mtoe. V letu 2006 je bila v Sloveniji proizvodnja primarne energije iz bioplina 100 GWh, od tega 80 GWh iz odlagališč in 10 GWh iz čistilnih in kmetijskih naprav¹. Glede na končno energijo je proizvodnja električne energije v letu 2006 znašala 32,2 GWh, v letu 2005 pa 22,7 GWh².

V letu 2003 je bil zajem in uporaba odlagališčnega plina vzpostavljen samo v treh največjih odlagališčih (Ljubljana–Barje, Maribor–Pobrežje, Celje–Bukovžlak), ki sorazmerno predstavljajo približno 30 % celotnega prebivalstva. V letu 2003 je bilo zajetega in za proizvodnjo energije uporabljenega 15 % odlagališčnega plina.

Nekatera od glavnih vprašanj poročila, na katera je potrebno odgovoriti v naslednjih poglavjih so naslednji:

- Katere so politične in zakonodajne ovire za OVE in zlasti za bioplin v Evropi in Sloveniji?
- Kakšna je povezava med podpornimi programi za OVE in drugimi politikami (okoljska, kmetijska politika)?
- Kakšna je sedanja raven podpore za OVE oz. bioplin v Sloveniji v primerjavi z Evropo?
- Ali je ta podpora v Sloveniji uspešna in učinkovita? Če ni, kaj je potrebno narediti?

1 Vir: Biogas barometer 2007 – EurObserv'ER

2 Vir: <http://www.energy.eu/renewables/member-charts/biogas-production.html>

2 Politika EU in cilji

2.1 Politika obnovljivih virov energije v Evropski uniji

Razvoj obnovljivih virov energije, predvsem energije iz vetra, vode, sonca in biomase, je eden od glavnih ciljev energetske politike Evropske komisije. Za to obstaja več razlogov. Obnovljivi viri energije igrajo ključno vlogo pri zmanjševanju izpustov ogljikovega dioksida – pomemben cilj skupnosti. Povečevanje deleža obnovljivih virov energije v energetske bilanci zvišuje raven trajnosti. Prav tako povečuje varnost dobave energije z zmanjševanjem vedno večje odvisnosti skupnosti od uvoza energije. Obnovljivi viri energije naj bi bili ekonomsko konkurenčni konvencionalnimi viri energije na srednji in dolgi rok³.

Evropska komisija je postavila cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v razvitih državah za 30 % do leta 2020 in se je že zavezala, da bo zmanjšala svoje emisije vsaj za 20 %. Januarja 2007 je Evropska komisija predstavila "Renewable Energy Road-map" kot del svojega paketa "energetsko-podnebnim spremembam". Ta načrt je komisija potrdila marca 2007 z naslednjimi cilji:

- zavezujoč cilj, da 20 % celotne energetske porabe EU pokrije iz obnovljivih virov energije do leta 2020, in;
- zavezujoči minimalni cilj za vsako državo članico, da doseže vsaj 10 % porabe biogoriv v prometu. Vendar je zavezujoč značaj tega cilja "da je proizvodnja trajnostna" in "biogoriva druge generacije morajo biti dosegljiva na tržišču".

Evropska komisija je novembra 2007 predstavila "strateško energetske tehnološki načrt (SET-Plan) - Na poti k prihodnosti z nizkimi emisijami ogljika". Načrt SET predlaga naslednje rezultate: (i) novo skupno strateško načrtovanje, (ii) učinkovitejše izvajanje, (iii) povečanje virov in (iv) novi in okrepljeni pristop k mednarodnem sodelovanju. Komisija upa na potrditev voditeljev EU (in financiranje obveznosti) za načrt SET spomladi 2008.

Komisija je poleg tega je januarja 2008 predlagala večji paket o obnovljivih virih energije in podnebnih spremembah ter objavila osnutek direktive "o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov", ki ga mora pred začetkom veljavnosti pregledati in odobriti Evropski parlament in svet. Ta direktiva je celovit "okvir direktive" o obnovljivih virih energije, ki vključuje posodobitev direktive o biogorivih.

3 Vir: http://ec.europa.eu/energy/res/index_en.htm

2.2 Politika in trg z bioplinom v Evropski uniji

V okviru razprševanja energetske vire in povečanja rabe obnovljivih virov energije, igra biomasa izjemno vlogo v Evropski energetske politiki. Kot je poudarjeno v akcijskem načrtu za biomaso⁴, objavljenem 7. decembra 2005, "Energija je ključnega pomena pri pomoči Evropi, da doseže svoje cilje za rast, delovna mesta in trajnost". Povečevanje cen nafte in odvisnosti Evrope od uvoza energije se šteje, da ogroža gospodarsko rast v Evropski skupnosti. EU je leta 2005 z biomaso zadostila približno 4 % svojih energetske potreb. Glavni cilj akcijskega načrta za biomaso je podvojiti ta delež do leta 2010. Načrt bi zmanjšal uvoz nafte za 8 %, zmanjšal emisije toplogrednih plinov v vrednosti 209 milijonov ton ekvivalenta CO₂ na leto in ustvaril do 300.000 novih delovnih mest v kmetijstvu in gozdarstvu.

Trenutno se področje bioplina v nekateri evropskih državah sooča s hitrim tehnološkim in netehnološkim razvojem ter inovacijami, kar povzroča rast trgov bioplina v teh državah z veliko hitrostjo. Na primer v Nemčiji trg bioplina cveti, kljub občutnemu znižanju novo vgrajenih bioplinskih naprav v letu 2007. Do konca leta 2007 je bilo zgrajenih 3700 bioplinarn. V Nemčiji je bila vgrajena večina novo bioplinskih naprav z električno močjo SPTE naprav 500 kW, ki kot surovino uporabljajo energetske rastline. Pojavile so se nove aplikacije kot so bioplinska nadgradnja vozil (v Jemeln) in pošiljanje plina v omrežje (v Pliening, Kerpen in Straelen). V Avstriji se je število bioplinskih naprav povečalo iz 170 leta 2004, na več kot 350 leta 2005 in na skoraj 600 leta 2006, večina od teh naprav ima električno moč med 100 in 500 kW. Do septembra 2006 je obratovalo 62 odlagališčnih, 134 čistilne naprave, 350 kofermentacijskih naprav, 25 naprav za obdelavo odpadkov. Na Danskem nameravajo proizvesti 8 PJ iz bioplina s postavitvijo 40 novih bioplinskih naprav do leta 2008. To bi pomenilo podvojitev sedanje proizvodnje in povečanje proizvodnje za 1 PJ na leto.

Bioplinski trg je v številnih državah Evrope izredno majhen. Situacijo bo potrebno spremeniti v nekaj naslednjih letih, saj bodo morale države začeti sprejemati ukrepe za izpolnitev Evropskih energetske ciljev.

2.3 Zakonodaja na področju bioplina in povezanih problematik v Evropski uniji

Proizvodnja in uporaba bioplina je pod vplivom številne evropske in nacionalne zakonodaje.

Odločanje na ravni Evropske unije vključuje različne evropske institucije, še posebej Evropsko komisijo, Evropski parlament (EP) in Svet Evropske unije. Na splošno pa Evropska komisija predlaga novo zakonodajo, vendar pa sta svet in parlament tista, ki zakonodajo sprejmeta. Prav tako pa igrajo svoje vloge druge institucije in organi. Pravila in postopki v EU so določeni s pogodbami. Vsak predlog za nov evropski zakon temelji na določenem členu pogodbe, ki mu drugače rečemo tudi »pravna podlaga« predloga. To

4 COM (2005) 628: "Biomass Action Plan"

določa kateri zakonodajni postopek mora slediti. Trije glavni postopki so "posvetovanje", "privolitev" in "soodločanje".

V naslednjem delu je podan pregled evropskih direktiv in uredbah, ki so povezane z proizvodnjo in uporabo bioplina kot tudi drugi povezani problematiki o bioplinu. Na trg bioplina lahko vplivajo posredno ali neposredno. Opredelitev omejitve proizvodnje bioplina dovoljuje določeno stopnjo prilagodljivosti, saj so številni dejavniki pomembni skozi celoten življenjski cikel, od kmetijske proizvodnje surovin do končne uporabe bioplina. Izbrali smo samo najbolj pomembno zakonodajo (glej Prilogo 1).

2.3.1 Direktive

Direktiva je zakonodajni akt evropske unije, ki zahteva, da države članice dosežejo določene rezultate, brez narekovanja načina za doseganje teh rezultatov. Lahko se razlikujejo od predpisov Evropske unije, ki so samoizvršilne in ne zahtevajo izvedbe nobenih ukrepov. Direktive omogočajo državam članicam določeno mero prilagodljivosti pri doseganju zastavljenih ciljev. Direktive se lahko, odvisno od zadeve, spreminjajo s pomočjo različnih zakonodajnih postopkov. Pregled evropskih direktiv o bioplinu, ki so jih pripravili v Rutz & Prassl (2008) so v Prilogi 1.

2.3.2 Predpisi

Predpis je zakonodajni akt Evropske unije, ki začne veljati takoj kot zakon v vseh članicah hkrati. Predpisi se razlikujejo od direktiv, po tem da je potrebno direktive prenesti v nacionalno zakonodajo. V skladu z Evropsko ustavo naj bi predpisi postali znani kot »Evropski zakoni«, vendar ta predlog ni bil podprt. Pregled evropskih predpisov za bioplin so zagotovili Rutz & Prassl (2008)⁵ v Prilogi 1.

2.4 Povzetek evropske bioplinske zakonodaje

Čeprav trenutno ne obstaja nobena direktiva ali predpis, ki izključno ureja proizvodnjo in porabo bioplina, številne institucije in interesne skupine izpostavljajo potrebo po izvajanju zakonodajnega okvirja o bioplinu. Na primer odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja v Evropskem parlamentu je pred kratkim pripravil poročilo, ki priznava bioplin kot bistven vir energije, ki prispeva k trajnostnemu razvoju gospodarstva, kmetijstva in podeželja ter varovanju okolja. Nadalje spodbuja tako Evropsko unijo kot tudi države članice pri izkoriščanju velikega potenciala bioplina z ustvarjanjem ugodnega okolja tako za ohranitev in razvoj podpornih shem kot tudi za spodbujanje investorjev pri oskrbi in pridobivanju bioplina.

5 Rutz D., Prassl H. (2008): Assessment of Biogas Policies in the European Union. – Report of the BiG>East Project; www.big-east.eu

Natančneje, odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja Evropskega parlamenta poudarja potrebo po novi direktivi o bioplinu in spremembi zakonodaje:

- Na prvem mestu je potrebno vzpostaviti direktivo EU o proizvodnji bioplina, ki bo določala specifične cilje, glede deleža bioplina v kmetijstvu, proizvodnje obnovljive energije, statističnih elementov, ukrepov za izgradnjo in spodbujanje obratov za pridobivanje bioplina, ki temeljijo na nacionalnih ali regionalnih ocenah učinkovitosti, ukrepov za širjenje in promoviranje rezultatov pridobljenih iz preteklih izkušenj, poziva k nacionalnem in regionalnem planiranju za omejevanje pravnih in administrativnih ovir in priporočil za minimalno raven ter vzpostavitev mehanizma za letno usklajevanje plačil za »zeleno elektriko« in »zeleni plin«.
- Potrebno je pregledati zakonodajo na področju uporabe ostankov iz obratov za pridobivanje bioplina
- Razmisliti je potrebno o prepovedi uporabe spodbujevalcev rasti pri živinski krmi, ker vsebujejo težke kovine in to bi lahko kasneje postal vseevropski problem pri uporabi ostankov iz bioplinarn na poljih.
- Ključnega pomena je učinkovito izvajanje IPCC in direktiva o nitratih, skupaj z direktiva o odpadnem mulju, direktiva o vodnem okvirju, direktiva o pticah, direktiva o habitatih in zakonodaja o težkih kovinah.
- Potrebna je strategija za vključitev obratov za pridobivanje bioplina v Kjotski mehanizem.
- Potrebna je vseevropska zakonodaja za zagotavljanje nadgradnje bioplina na raven kvalitete zemeljskega plina, da ga lahko vključimo v omrežje.
- Potrebni so predlogi za nadaljnjo izboljšanje uporabe živalskih stranskih produktov za bioplin, kot je napovedano v »Akcijskem načrtu za biomaso«.
- Države članice bi morale bioplin vključiti v srednjeročno vrednotenje obstoječih podeželskih in regionalnih razvojnih programov ter predlagati prihodnje aktivnosti. Strategija za razvoj podeželja skupaj s projekti LEADER, ki naj bi vsebovali razvojne scenarije za koriščenje biomase in bioplina.
- Komisija bi morala evropskemu parlamentu pripraviti usklajeno poročilo o evropski proizvodnji bioplina z upoštevanjem zgoraj naštetih predlogov in napredka.
- Prizadevati si je potrebno za financiranje raziskav, razvoja in demonstracijskih projektov

3 Nacionalna politika in podporni instrumenti za OVE v Sloveniji

3.1 Podporni instrumenti

3.1.1 Sistem odkupnih cen:

Proizvodnja električne energije z vsemi proizvajalci električne energije iz OVE, ki so navedeni v spodnji tabeli se spodbuja preko sistema odkupnih cen. Sistem je predviden za vse neodvisne kvalificirane proizvajalce, katerim morajo distribucijska podjetja vso proizvedeno energijo odkupiti po fiksni ceni določeni za prodajo elektrike od kvalificiranih proizvajalcev električne energije proizvedene iz OVE (Uradni list RS št. 25/02) in po odloku o cenah in premijah za nabavo energije od kvalificiranih proizvajalcev (Uradni list RS št. 75/06).

Enotne letne odkupne cene električne energije od kvalificiranih proizvajalcev in enotne letne premije (ko neodvisni kvalificirani proizvajalci prodajajo po enotni letni premiji, dobijo plačano premijo za prodano elektriko in tržno ceno za to elektriko, ki pa skupaj ni nujno višja od enotne letne odkupne cene) za elektriko, ki jo proizvajalci individualno prodajajo končnim uporabnikom preko distributerja so prikazane v spodnji tabeli.

Tabela 1: Enotne letne odkupne cene/premije za elektriko iz kvalificiranih elektrarn

Tip KE, glede primarnega vira energije	Moč	Enotna letna odkupna cene (cent€/kWh)	Enotna letna premija (cent€/kWh)
Hidroelektrarne KE	Do 1 MW vključno 1 MW do vključno 10 MW	6,16	2,40
		5,94	2,18
Biomasa KE	Do 1 MW in več kot 1 MW	9,41	5,65
Vetrne KE	Do 1 MW in več kot 1 MW	6,07	2,32
		5,86	2,11
Geotermalne KE		5,86	2,11
Fotovoltaične KE	Do 36 kW in več kot 36 kW	37,42	33,66
		37,42	23,66
Druge KE		12,09	6,85
Kombinirane KE (SPTE) OVE		6,70	1,46
KE ali toplotne naprave, ki uporabljajo odpadke	Do 1 MW vključno 1 MW do vključno 10 MW	5,32	1,56
		4,95	1,20
Toplotne naprave ali daljinsko ogrevanje	Do 1 MW vključno 1 MW do vključno 10 MW	7,30	3,55
		6,89	3,13
Industrijske toplotne naprave	Do vključno 1 MW	7,09	-

Vir: Uradni list RS, št. 75/06

Tabela se nanaša na KE, vendar pa v besedilu govorimo o kvalificiranih proizvajalcih električne energije. Kvalificirani proizvajalci imajo lahko v lasti več kot eno kvalificirano elektrarno s katerimi lahko prodaja elektriko po cenah, ki so bile navedene v zgornji tabeli, ki se nanaša na različne tipe elektrarn.

Enotne letne odkupne cene in premije ne vključujejo davka. Predvideva se, da bodo cene spremenjene enkrat na leto s vladno uredbo, ki bo upoštevala inflacijo in druge relevantne dejavnike.

Enotna letna odkupna cena in premija bo veljala 10 let, vendar se po petih letih obratovanja zniža za 5 % in dodatnih 5 % po 10 letih.

3.1.2 Finančne subvencije:

Elektrarne na OVE se spodbujajo preko sistema odkupnih cen in tako niso upravičene do dodatnih subvencij. Edina izjema so kmetje (možno je pridobiti subvencijo v višini 50 % stroškov celotne naložbe). Zato se enotne letne odkupne cene znižajo (za vsakih 10 % pridobljene subvencije se odkupna cena zniža za 5 %). Trenutno se imajo kmetje možnost prijaviti za sofinanciranje na Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge. Agencije je objavila razpis za razpršenost dejavnosti na kmetijah, kjer je proizvodnja energije eden od predvidenih ukrepov.

3.1.3 Posojila po ugodni obrestni meri:

Ekološki sklad Slovenije je javni sklad, ki preko razpisov podeljuje ugodne kredite za okolje in OVE naložbe za podjetja in gospodinjstva. Njegova glavna naloga je zagotavljanje razvoja na področju okoljske varnosti.

- Eko sklad bo objavil razpise za financiranje okoljskih naložb v naslednjih mesecih, kjer so tudi predvidene naložbe v bioplinske obrate. Pričakuje je da bo obrestna mera EUROBORI + 0,3%, ki bo odvisna od zavarovanja kredita ali projektov izvajanih v regionalnih območjih ali naravnih parkih

3.1.4 Predpisi o taksah na emisije:

Vlada republike Slovenije je leta 1996 sprejela uredbo o davku na emisije CO₂. Uredba je bila spremenjena leta 2002 (Uradni list RS, št. 91/2002). Davek se plačuje na podlagi porabljenega goriva kot tudi na podlagi količine sežigalnih organskih snovi in se obravnava kot prihodek državnega proračuna. Davek se ne plača za uporabo biomase, bioplina in predelanih živalskih beljakovin in maščobe. Osnova za plačilo davka predstavlja enota obremenitve (EO) in količine ogljika sproščenega s sežiganjem določenega goriva ter sežigalnih organskih snovi. Vlada določa tarifo za enoto obremenitve (EO), ki znaša 3 SIT/EO.

Podjetja, ki morajo plačevati davke za izpuste emisij CO₂, lahko dobijo ta davek povrnjen, če sprejmejo ukrepe in izvedejo naložbe za zmanjšanje emisij CO₂. To pomeni, da morajo podjetja še vedno plačevati davke na emisije CO₂, vendar pa lahko del teh davkov dobijo nazaj, če investirajo v naslednje projekte:

1. Uvedba soproizvodnje toplote in elektrike pri rekonstrukciji obstoječega ogrevalnega sistema
2. Uvedba kombiniranega cikla pri rekonstrukciji obstoječe plinske turbine
3. Izvedba ukrepov za učinkovito rabo energije obstoječih industrijskih objektov
4. Rekonstrukcija obstoječih naprav za oskrbo s toploto na urbanih območjih ali drugi ukrepi za oskrbo s toploto
5. Zamenjava rabe fosilnih goriv s obnovljivimi viri na obstoječih ogrevalnih napravah
6. Izvedba ukrepov za zmanjšanje toplotnih izgub na objektih

3.2 Reforme trga in okoljske naložbe

V zadnjih leti ni prišlo do nobenih večjih tržnih reform. Glavni mehanizem, ki poganja razvoj trga je mehanizem enotnih odkupnih cen. Odkupne cene trenutno niso dovolj vzpodbudne in zato je pričakovati, da bo Ministrstvo za gospodarstvo objavilo nove odkupne cene za bioplinske elektrarne. Cena se bo razlikovala glede na moč bioplinske elektrarne (male do 500kW, večje do 1MW in velike nad 1 MW), kjer bodo cene za male elektrarne veliko višje, da bi stimulirali bioplinske elektrarne na manjših kmetijah.

3.3 Primerjava s politikami EU

Dokument, ki določa dolgoročno vizijo energetskega sektorja je Nacionalni energetski program iz leta 2004. Zagotavljanje pravno podlago in politični konsenz za instrumente/mehanizme za doseganje glavnih zahtev glede energetskih storitev, ki so ključni dejavnik za blaginjo, gospodarski in tehnološki razvoj. Po Nacionalnem energetskem programu Slovenija načrtuje:

- Povečanje deleža OVE primarne energije v bilanci z 9 % na 12 % do leta 2010,
- Povečanje deleža OVE pri oskrbi s toploto z 22 % leta 2002 na 25 % leta 2010,
- Povečanje deleža proizvodne električne energije iz OVE z 32 % leta 2002 na 33,6 % leta 2010,
- Povečanje deleža biogoriv do leta 2010 na 5,75 %

Cilj so zastavljeni vendar niso zavezujoči, tako ni določenih nobeni strogih ukrepov, če cilji ne bodo doseženi. Enako je pri uveljavljanju obnovljivih virov v lokalni energetski koncept, kjer vključevanje teh virov ni obvezno.

Resolucija opredeljuje tudi spodbude in mehanizme za promoviranje OVE in učinkovito rabo energije. Prav tako pa zavezuje lokalne skupnosti za izdelavo lokalni energetskih zasnov, kjer je načrtovanje rabe OVE zavezujoče. Vendar pa ne obstajajo nobene sankcije za lokalne skupnosti, ki energetske zasnove nimajo ali pa ne izvajajo ukrepov opredeljenih v zasnovi.

Načrti resolucije za OVE-E:

- Priprava razvojne strategije ločeno za OVE-E
- Zagotavljanje srednjeročne stabilnosti odkupnih cen
- Uvedba sistema certifikatov izvor električne energije
- Standardizacija priključkov na omrežje za mikro in male elektrarne
- Minimalna cena za uporabo omrežja v primeru neposrednega nakupa preko kvalificiranih proizvajalcev,
- Sprejetje uredbe o določitvi deleža rabe OVE v javni stavbah
- Uresničevanje spodbujevalnih programov (osveščanje javnosti, izobraževanje, itd.)
- Itd.

Resolucija podaja spodbude tudi za rabo lesne biomase, ki ni primerna za predelovalno industrijo. Izjema je raba lesne biomase v lesno predelovalni industriji, ki je že potrebna za kritje potreb po toploti. Vlada je dolžna preprečiti kakršnekoli motnje na trgu lesenih produktov, ki jih povzroča spodbujanje rabe lesne biomase za proizvodnjo energije.

V okviru partnerstva EU, ki je bil sklenjen na **vrhu v Johannesburgu**, se je Slovenija zavezala da bo:

- Povečala delež obnovljivih virov energije v domači porabi na 15 %
- Povečala delež vetrne energije v proizvodnje električne energije na 10 %
- Povečala delež biomase v bruto domači porabi na 6 %

Na področju ravnanja z odpadki je bilo do leta 2006 sprejetih več operativnih programov:

- Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količine odloženih biorazgradljivih odpadkov

(http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/okolje/varstvo_okolja/operativni_programi/operativni_program_odpadki_2008.pdf)

- Operativni program ravnanja z odpadnimi olji

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/okolje/varstvo_okolja/operativni_programi/operativniprogram_olja.pdf .

Vse programe lahko najdete na:

<http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/odpadki/programi/>.

4 Politika bioplina v Sloveniji

4.1 Zakonodajni okvir za OVE in bioplin

4.1.1 Relevantni zakonodajni okvir, ki vpliva na OVE v Sloveniji:

- **Energetski zakon (1999, spremembe 2000, 2002, 2004, 2005, 2007);**

Energetski zakon (Uradni list RS, št 26/05, uradno prečiščeno besedilo - EZ-UPB1). Zakon zagotavlja spodbuja rabo OVE, učinkovito rabo energije in rabo OVE namesto fosilnih goriv ter na različne načine spodbuja proizvodnjo energije iz OVE. Opredeljuje tudi kvalificirane proizvajalce električne energije. Status kvalificiranega proizvajalca lahko dobi vsak proizvajalec energije, ki proizvaja energijo z kogeneracijo z večjim izkoristkom od povprečnega ali za proizvodnjo uporablja obnovljive vire, ki so v skladu s varovanjem okolja. Prav tako je pri tem pomembna definicija energije proizvedene iz obnovljivih virov, ki sledi:

a) Električna energija proizvedena v elektrarna, ki uporabljajo izključno obnovljive vire

b) Delež električne energije proizvedene iz obnovljivih virov v kombiniranih elektrarnah, ki uporabljajo tudi fosilna goriva, in

c) Električna energija iz točke a) in b), ki se uporablja za polnjenje sistemov za shranjevanje energije, brez uporabe električne energije iz teh sistemov. Obnovljivi viri energije so viri energije, ki so hranjeni v naravi in se v celoti ali v veliki meri obnovljajo. To je zlasti energija iz vodnih tokov, vetra, biomase, geotermalne in sonca. Biomasa je biološko razgradljivi del produktov, odpadkov in ostankov kmetijstva (vključno z rastlinskimi in živalskimi snovmi), gozdarstva in lesne industrije, kot tudi biološko razgradljivi del industrijskih in komunalnih odpadkov, katerih uporaba v energetske namene je dovoljena s predpisi o upravljanju z odpadki.

- **Uredba o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije (Uradni list, št. 71/2007)**

Nova Uredba o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije določa vrste kvalificiranih proizvajalcev električne energije glede na primarni vir električne energije in nazivno električno moč, pogoje za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije in postopek za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije.

- **Vladna uredba o pravilih za določitev odkupnih cen električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije (Uradni list, št. 25/2002)**

Ta uredba določa pravila in izhodišča za pogodbene odnose med kvalificiranih proizvajalcev električne energije in upravljavci omrežij, na katere so kvalificirane elektrarne priključene ter pravila za določanje cen in premij za odkup električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije.

- **Uredba o odkupnih cenah in premijah za električno energijo od kvalificiranih proizvajalcev (Uradni list, št. 8/2004, 25/2002, 75/2006)** določa cene za proizvedeno in prodano električno energijo v omrežje
- **Uredba o izdaji potrdil o izvoru električne energije (Uradni list, št. 121/2005)**
- **Pravilnik o delovanju trga z električno energijo (Uradni list, št. 30/2001, 118/2003)**
- **Uredba o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije (Uradni list št. 117/2002 (21/2003 popravek))**
- **Zakon o varstvu okolja (Uradni list, št. 39/2006)**

Zakon je pravna podlaga za številne inštrumente, ki stimulirajo uporabo OVE, kot so CO2 davki in trgovanje z emisijskimi kuponi. Zakon uvršča uporabo OVE med naloge, ki jih lahko financiramo iz državnega proračuna za varstvo okolja in iz virov Ekološkega sklada.

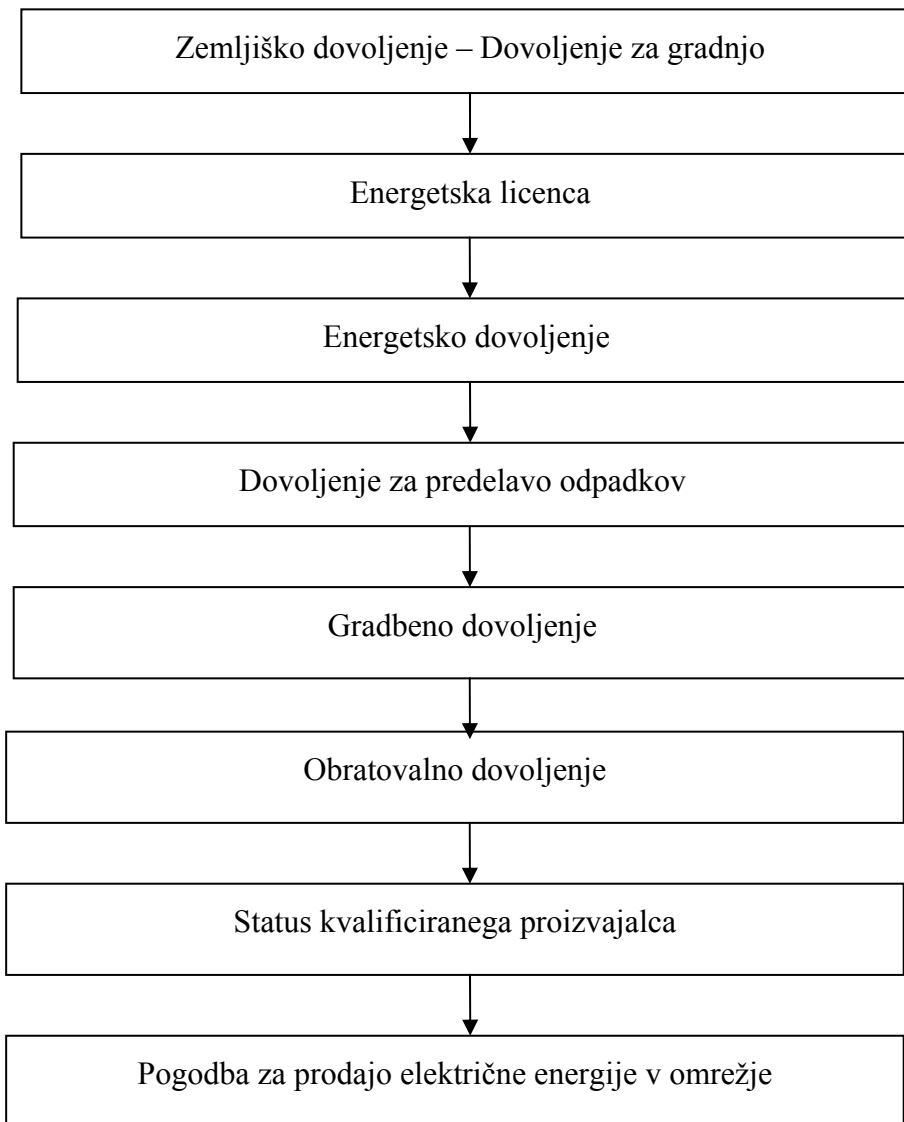
- **Uredba o obdavčitvi onesnaževanja zraka z emisijami CO2 (Uradni list, št. 43/2005, 58/2005, 87/2005, 20/2006)**
- **Uredba o ravnanju z odpadki (Uradni list, št. 84/1998, 45/2000, 20/2001, 13/2003, 41/2004-ZVO-1)**
- **Zakon o gradnji objektov (Uradni list, št. 102/04)**

4.1.2 Relevantni zakonodajni okvir za bioplin v Sloveniji

Za gradnjo in obratovanje naprav na bioplin je potrebno pridobiti uradne dokumente in dovoljenja za gradnjo in obratovanje. Dovoljenja in licence so podane kronološko. Potrebno je poudariti, da niso zahtevana vsa dovoljenja za določene naprave na bioplin, kar je odvisno od več dejavnikov. V primeru, da postavljate bioplinsko napravo za lastne potrebe je potrebno pridobiti samo gradbeno in obratovalno dovoljenje. V primeru, kot pridobljeno energijo prodajate, potem je potrebno pridobiti še energetska licenco za obrate nad 1MW in energetska dovoljenje. Pri uporabi organskih odpadkov pri bioplinski proizvodnji je potrebno pridobiti dovoljenje za predelavo odpadkov.

Zajem in energetska izraba odlagališnega plina (status: izveden; plin: CH₄). Pravilnik o odstranjevanju odpadkov, zahtevajo, da vsa odlagališča uredijo zajem in ustrezno ravnanje z odlagališčnim plinom do konca leta 2005. Spodbuda za zajem in uporabo energije iz odlagališnega plina je bila zagotovljena v obliki znižanja davkov za odstranjevanje odpadkov, če je odlagališče ima opremo za zajemanje in sežiganje ali rabo energije iz bioplina.

Kronološki pregled potrebnih dovoljenj za obrate na bioplin:

Zemljiško dovoljenje – dovoljenje za gradnjo

Gradnja kakršnega koli objekta je dovoljena samo na stavbnem zemljišču, ki ga določa občinski prostorski načrt. V primeru, da potencialna lokacija za postavitve bioplinskega obrata ni zazidljiva, potem je potrebno spremeniti namembnost zemljišča. V mnogih primerih občina zahteva tudi urbanistični načrt. Oba načrta lahko pridobimo na občini. Celotni postopek normalno traja približno 6 mesecev in je dolgotrajen in zapleten.

Energetska licenca

Energetska licenca je zahtevana za elektrarne nad 1 MW. Agencija za energijo odobri licenco na podlagi vloge za dobo 5 let. Pridobitev licence je relativno enostavna, saj traja okoli enega meseca in stane 20 €. Več informacij in vloga so na voljo na http://www.agen-rs.si/sl/informacija.asp?id_meta_type=31&id_informacija=697.

Energetsko dovoljenje

Investitor mora pridobiti energetska dovoljenje za elektrarne nad 1 MW, preden lahko pridobi gradbeno dovoljenje. Dovoljenje določa:

- lokacijo in območje obrata
- vrsto naprave
- pogoje za opravljanje energetske dejavnosti na obratu
- Pogoje povezane z zagonom naprave

Dovoljenje za predelavo odpadkov

V primeru uporabe organskih odpadkov za proizvodnjo bioplina, mora upravitelj pridobiti dovoljenje za predelavo odpadkov. Ministrstvo za okolje in prostor z dovoljenjem določa:

- Vir in količino odpadkov predelanih na obratu
- Postopek predelave
- Naprave za predelavo odpadkov

Kljub temu je mogoča predelava odpadkov brez dovoljenja v primeru:

- Nenevarnih odpadkov
- Obdelava je na lokaciji vira odpadkov
- Obdelava lastnih odpadkov in
- Izpolnjevanje vseh zahtev za predelavo odpadkov

Gradbeno dovoljenje

Za bioplinske elektrarne je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje

Obratovalno dovoljenje

Obratovalno dovoljenje predstavlja dovoljenje za uporabo obrata in bi ga morali pridobiti preden začne elektrarna obratovati.

- **Status kvalificiranega proizvajalca in pogodba o prodaji električne energije v omrežje**

Enotne odkupne cene veljajo samo za elektrarne, ki imajo status kvalificiranega proizvajalca elektrike. Status se lahko pridobi na podlagi vloge za dobo od 1 do 10 let. Poleg osnovnih podatkov je potrebno pri vlogi navesti podatke o bioplinske obratu, tehničnih parametroh, priključitvi na omrežje. Vloga in potrebni dokumenti so na voljo na

<http://www.mg.gov.si/index.php?id=11941>

- **Pogodba o prodaji elektrike v omrežje**

Upravljalavec elektrarne in distribucijsko podjetje skleneta pogodbo o odkupu elektrike po enotni odkupni ceni. Pogodba se sklenuje za dobo 10-ih let.

Drugi relevantni zakoni, uredbe in dovoljenja

- Zakon o prostorskem načrtovanju /ZPNačrt/ (Ur.l. RS, št. 33/2007)
(<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200733&stevilka=1761>)

- Energetski zakon /EZ/ (Ur.l. RS, št. 79/1999 (8/2000 - popr.), 110/2002, 50/2003 Odl.US: U-I-250/00-14, 51/2004)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200727&stevilka=1351>

- Uredba o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti (Ur.l. RS, št. 21/2001, 31/2001, 66/2005)

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r07/predpis_URED1037.html

- Energetski zakon /EZ/ (Ur.l. RS, št. 79/1999 (8/2000 - popr.), 110/2002, 50/2003 Odl.US: U-I-250/00-14, 51/2004)

(<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200727&stevilka=1351>)

- Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja (Ur.l. RS, št. 5/2007)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20075&stevilka=171>

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/, (Uradni list RS, št. 41/04)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200639&stevilka=1682>

- Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur.l. RS, št. 84/1998, 45/2000, 20/2001, 13/2003, 41/2004-ZVO-1)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199884&stevilka=4330>

- Zakon o graditvi objektov /ZGO-1/ (Ur.l. RS, št. 110/2002, 55/2003, 97/2003 Odl.US: U-I-152/00-23, 36/2004, 37/2004, 41/2004, 45/2004, 47/2004)

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r02/predpis_ZAKO4182.html

- Pravilnik o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije (Ur.l. RS, št. 35/1998 (48/1998 - popr.), 76/1998 Skl.US, 64/1999, 41/2001)

- Zakon o graditvi objektov /ZGO-1/ (Ur.l. RS, št. 110/2002, 55/2003, 97/2003 Odl.US: U-I-152/00-23, 36/2004, 37/2004, 41/2004, 45/2004, 47/2004)

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r02/predpis_ZAKO4182.html

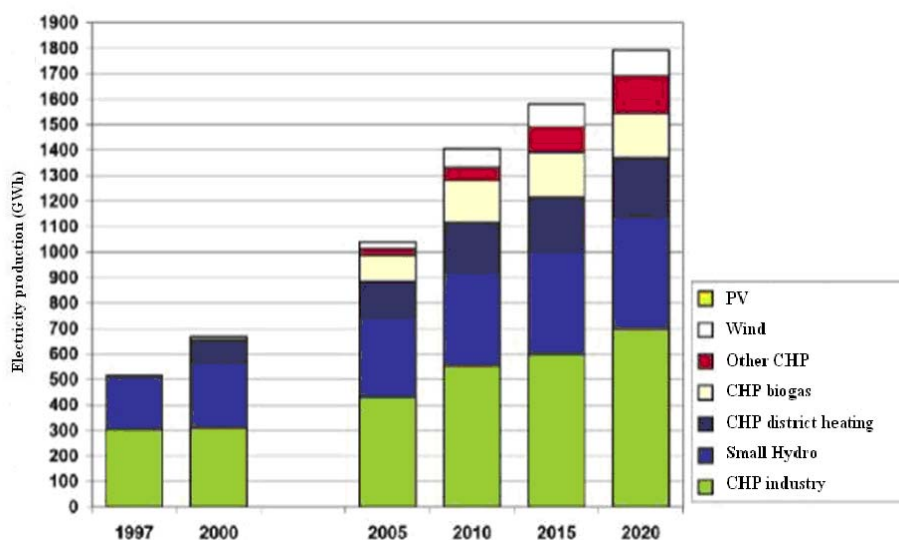
- Zakon o splošnem upravnem postopku /ZUP/ (Ur.l. RS, št. 80/1999, 70/2000, 52/2002, 73/2004, 119/2005, 105/2006-ZUS-1)

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200624&stevilka=970>

5 Prispevek bioplina v Sloveniji

Bioplin iz kmetijstva/kmetij do leta 2006 ni bil izrabljen, saj je bilo na tem območju le malo elektrarn na bioplin od tega tri na kmetijah. Skupna inštalirana moč je 5 MWe v letu 2008. Prispevka teh elektrarn še ne moremo meriti, saj jih je večina začela obratovati v sredini leta 2007 in nekatere tudi niso v celoti v stanju obratovanja.

Dolgoročno (2020-2030) lahko pričakujemo skupne zmogljivosti okoli 20-40 MW. Vendar pa se naše ministrstvo s tem ne strinja. V Nacionalnem energetskega programu iz leta 2004 je predvideno 2 MW instalirane moči do leta 2020. Napovedi proizvodnje elektrike so podane v spodnjem grafu.

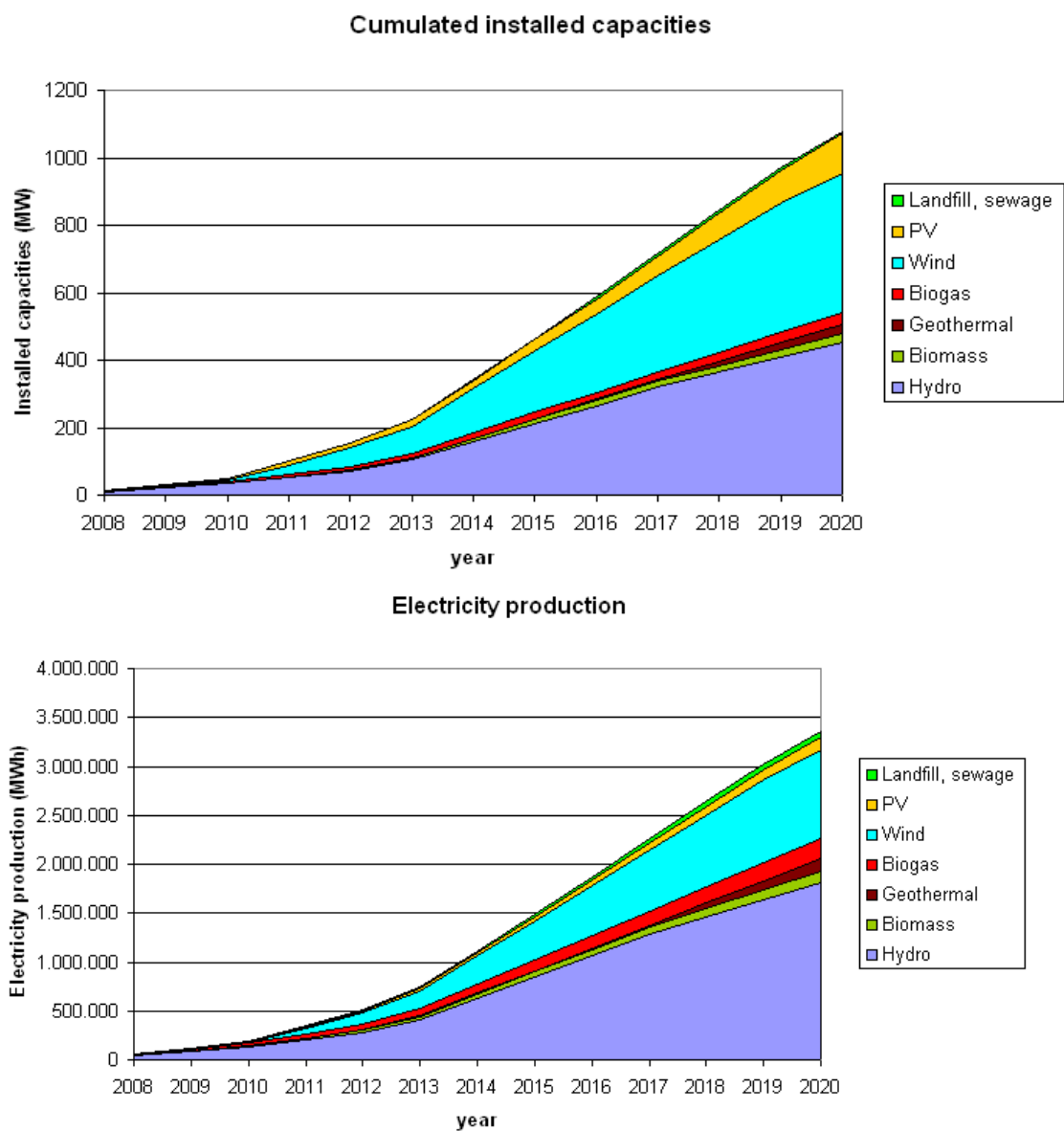

V obravnavi je nov energetski zakon, ki bo prenovil tarifni sistem in povečal odkupne cene. V okviru tega dokumenta so podane nove projekcije za moči, ki so podane v spodnji tabeli:

Letne instalirane kapacitete v MW

leto	2008	2009	2010	2015	2020
hidroelektrarne	10,1	21,2	34,3	211,8	452,3
biomasa	0,4	0,8	1,2	11,3	25,8
veter	0,0	0,5	1,0	181,0	411,0
geotermalna energija	0,0	0,0	0,0	3,0	28,0
fotovoltaika	1,0	3,5	7,0	34,0	119,0
bioplin	1,0	3,5	6,0	18,5	35,0
odlagališč, čistilne naprave	0,5	0,5	1,0	4,0	8,0
SKUPAJ v MW	13,0	30,0	50,5	463,6	1.079,1

Kot je razvidno iz tabele je predvideno, da bo do leta 2020 zgrajenih 35 MW novih bioplinskih elektrarn. V spodnjem grafu so prikazane projekcije proizvedene elektrike.

6 Zaključek

Na podlagi pridobljenih izkušenj lahko povzamemo:

- Ali je nacionalni zakonodajni okvir primeren za nadaljnji prodor bioplina (OVE)?
- Kakšna je vloga in prispevek podpornih ukrepov pri naložbah v OVE? Ali so potrebne reforme?
- Kako obetavno je izkoriščanje bioplina na državni ravni, da bi prispevalo k nacionalnim energetske in okoljskim obveznostim.

Nacionalni zakonodajni okvir je dokaj zapleten in prinaša dolgotrajne postopke, zlasti zaradi vse potrebne dokumentacije. Vendar se pri sistemu odkupnih cen izvaja revizija. Pričakuje se, da bo obdobje podpore trajalo 15 let in da bodo določili višje odkupne cene za bioplinske elektrarne, kar bo spodbudilo investitorje h gradnji takšnih obratov. Male elektrarne do 500 kW nazivne moči bodo deležne večjih spodbud.

To je bila ena od večjih pripomb lokalnega kmetijskega sektorja. Zaradi dejstva, da sistem odkupnih cen izključuje vse druge spodbude, se je začelo graditi samo večje bioplinarne, kar je, zaradi previsokih investicijskih stroškov in predolge dobe vračanja, izključilo manjše kmetije. Posledica tega je, da so nekatere elektrarne postale prevelike in zaradi tega naleteli na neodobranje lokalnega prebivalstva. Zaradi velikosti in posledično zapletene logistike so ti projekti postali bolj grožnja kot spodbujevalni faktor lokalne energetske trajnosti.

Zaradi pomanjkanja vhodnega materiala za večje bioplinarne je razvoj manjših obratov bolj smiseln, še posebej zaradi novih sredstev za kmetijski sektor iz strukturnih skladov (do 50 % nepovratnih sredstev), ki so na voljo od leta 2008.

Priloga 1: Zakonodaja EU

Direktive

► DIREKTIVA 2000/76/ES

„o sežiganju odpadkov“

Za preprečevanje in omejevanje negativnih okoljskih učinkov emisij v zraku, zemlji, na površinski in podzemni vodi ter posledičnega tveganja za zdravje ljudi, ki nastajajo pri sežiganju in sosežiganju smeti.

► DIREKTIVA 2001/77/ES

„o spodbujanju proizvodnje **električne energije iz obnovljivih virov energije** na notranjem trgu z električno energijo“

Namen te direktive je spodbujati povečanje deleža obnovljivih virov energije v proizvodnji električne energije v notranjem trgu z električno energijo in ustvariti podlago za prihodnji okvir navedenega trga Skupnosti.

Za namene te direktive, se uporablja naslednja opredelitev: "obnovljivi viri energije" pomenijo obnovljive nefosilne vire energije (veter, sonce, geotermalna energija, valovanje, plimovanje, vodna energija, biomasa, odlagališčni plin, naprav za čiščenje odplak in bioplin) ;

► DIREKTIVA 2001/80/ES

„o omejevanju določenih onesnaževalcev zraka iz velikih kurilnih naprav“

Direktiva se uporablja za kurilne naprave z vhodno toplotno močjo, ki je enak ali večji od 50 MW, ne glede na vrsto uporabljenega goriva (trdno, tekoče ali plinasto).

► DIREKTIVA 2002/91/ES

„o energetske učinkovitosti stavb“

Cilj te direktive je spodbujati izboljšanje energetske učinkovitosti stavb v Skupnosti, ob upoštevanju zunanjih klimatskih in lokalnih pogojev, kot tudi notranjih klimatskih zahtev in stroškovne učinkovitosti.

Peti člen direktive se nanaša na nove stavbe in uporabo bioplina, saj bodo države članice sprejele potrebne ukrepe za zagotovitev, da bodo nove stavbe izpolnjevale minimalne zahteve glede energijske učinkovitosti iz četrtega člena. Pri novih stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 1 000 m², bodo države članice zagotovile tehnično, okoljsko in ekonomsko izvedljivost alternativnih sistemov, kot so:

- Decentralizirano oskrbo energije na podlagi OVE
- SPTE,
- Daljinsko in skupinsko ogrevanje ali hlajenje, če je na voljo,
- Toplotne črpalke, pod določenimi pogoji,

Se upoštevajo pred začetkom gradnje.

► DIREKTIVA 2003/30/ES

„o spodbujanju uporabe **biogoriv** ali drugih obnovljivih virov goriv v transportu“

Cilj te direktive je pospeševanje rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv za nadomestitev dizelskega goriva ali bencina za transportne potrebe v vseh državah članicah, z namenom prispevati k ciljem kot so izpolnjevanje zavez o podnebnih spremembah, okolju prijazna varnost oskrbe in spodbujanje obnovljivih virov energije.

Posodobljen bioplin (biometan) se lahko uporablja kot obnovljivo transportno gorivo. Za namen te direktive se naslednje definicije nanašajo na bioplinski sektor:

- »bioplin« pomeni tekoče ali plinasto gorivo za transport proizvedeno iz biomase
- »biomasa« pomeni biološko razgradljive dele proizvodov, odpadkov in ostankov v kmetijstvu (vključno z rastlinskimi in živalskimi snovmi), gozdarstvu in povezanih industrij, kot tudi biološko razgradljivi del industrijskih in komunalnih odpadkov.
- »bioplin« je kurilni plin proizveden iz biomase in/ali iz biološko razgradljivih delov odpadkov, ki jih je mogoče prečistiti v kvaliteto zemeljskega plina, namenjen uporabi kot biogorivo ali lesni plin.

► DIREKTIVA 2003/55/ES

“o skupnih pravilih za **notranji trg zemeljskega plina** in o razveljavitvi direktive 98/30/ES”

Direktiva določa skupna pravila za prenos, distribucijo, dobavo in hranjenje zemeljskega plina. Določa pravila glede organiziranja in delovanja sektorja zemeljskega plina, dostopa do trga, kriterije in postopke, ki veljajo za dodeljevanje dovoljenj za prenos, distribucijo, dobavo in hranjenje zemeljskega plina in delovanje sistema.

Pravila določena po direktivi za zemeljski plin, vključujejo utekočinjen zemeljski plin, bioplin in plin iz biomase ali druge vrste plina, če je takšne pline mogoče varno vbrizgavati v ali transportirati preko sistema zemeljskega plina.

Od kar je bila direktiva uvedena si bioplinska industrija prizadeva ohraniti prednost za bioplin doveden v cevovodni sistem, podoben Nemškemu EEG-ju. V Nemčije je omogočeno dovajanje bioplina v sistem zemeljskega plina.

► DIREKTIVA 2003/87/ES

„o vzpostavitvi sistema za trgovanje z emisijskimi kuponimi v okviru Skupnosti in o spremembi direktive 96/61/ES“

Direktiva vzpostavlja sistem za trgovanje z emisijskimi kuponimi v okviru Skupnosti (v nadaljnjem besedilu »Shema Skupnosti«), da bi pospešili zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način.

► DIREKTIVA 2004/8/ES

„o spodbujanju **soproizvodnje** in o spremembi direktive 92/42/ES“

Namen te direktive je povečati energetska učinkovitost in povečati varnost dobave z oblikovanjem okvirja za spodbujane in razvoj soproizvodnje toplote in elektrike z visokim izkoristkom na podlagi potrebe po toploti in varčevanja primarne energije v notranjih trgih z upoštevanjem specifičnih nacionalnih okoliščin predvsem v zvezi s klimo in gospodarskih razmer.

Soproizvodne tehnologije, ki jih pokriva direktiva:

- (a) Kombiniran cikel plinskih turbin z rekuperacijo toplote
- (b) Protitlačna plinska turbina
- (c) Kondenzacijska parna turbina
- (d) Plinska turbina z rekuperacijo toplote
- (e) Motor z notranjim izgorevanjem
- (f) Mikro-turbina
- (g) Stirlingov motor
- (h) Gorilne celice
- (i) Parni motorji
- (j) Organski Rankinov cikel
- (k) Druge vrste tehnologije ali kombinacija iz člena 3(a)

► DIREKTIVA 2006/12/ES

„o odpadkih“

Za namen te direktive »odpadki« pomenijo katerakoli snov ali predmet, ki je podana v kategoriji iz Priloge 1. te direktive (npr. industrijski odpadki, kmetijski odpadki, odpadki iz gospodinjstev, itd.), katere namerava imetnik zavreči ali jih mora zavreči. Kljub temu so plinasti izpusti v ozračje, živalska trupla in naslednji kmetijski odpadki (fekalne in druge narave, nenevarne snovi uporabljene pri kmetijstvu) in odpadne vode z izvzetjem odpadkov v tekoči obliki, so vsi ti odpadki izločeni iz te direktive, saj so obravnavani v drugih direktivah.

Direktiva zahteva, da države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje zmanjševanje nastajanja odpadkov in njihove škodljivosti, predvsem:

- (i) z razvojem čistih tehnologij, ki so varčnejše pri uporabi naravnih virov;
- (ii) s tehničnim razvojem in trženjem proizvodov, ki ne prispevajo ali v manjši meri s načinom njihove proizvodnje, rabe ali odstranitvi k povečevanju količine škodljivih odpadkov in onesnaževanju;
- (iii) z razvojem primernih tehnik za končno odstranjevanje nevarnih snovi, ki jih vsebujejo odpadki za predelavo;

Zahteva tudi, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe za spodbujanje:

- (i) Predelava odpadkov z recikliranjem, ponovno uporabo, obnavljanjem ali s kakršnim koli drugim postopkom za pridobivanje sekundarnih surovin; ali
- (ii) uporaba odpadkov kot vir energije.

► DIREKTIVA SVETA 86/278/EGS

“o varstvu okolja, zlasti tal, katar se **blato iz čistilnih naprav** uporabljajo v kmetijstvu”

Namen te direktive je ureditev uporabo blata v kmetijstvu, na tak način, da se prepreči škodljive učinke na tla, vegetacijo, živali in ljudi, ter s tem spodbujati pravilno uporabo blata v čistilnih napravah.

► DIREKTIVA SVETA 91/676/EGS

„o varstvu voda pri onesnaževanju z nitrati iz kmetijskih virov“

Cilj te direktive je zmanjšati onesnaževanje voda, katerih vzrok so nitrati iz kmetijstva in preprečevanje takšnega onesnaževanja v prihodnosti.

V okviru zagotavljanja splošne ravni varstva pred onesnaževanje voda, bodo države članice v roku dveh let po pričetku veljavnosti te direktive (a) izdale kodeks ali kodekse o dobri praksi kmetovanja, ki jih bodo kmetje izvajali na prostovoljni osnovi. Kodeks mora vključevati določbe, ki jih obravnava Priloga II A te direktive in (b) kadar je potrebno pripravijo program za promocijo in spodbujanje uporabe kodeksa dobre prakse kmetovanja.

Poleg tega bodo morale države članice Komisiji posredovati podrobnosti o kodeksu dobre prakse v kmetijstvu, katere bo nato Komisija vključila v poročilo, ki je navedeno v 11. členu. Glede na informacije, ki jih bo Komisija zbrala, bo nato, če bo to potrebno podala določene predloge Svetu.

► DIREKTIVA SVETA 96/61/ES

“o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja”

Namen te direktive je doseči celovito preprečevanje in nadzor onesnaževanja, ki izhaja iz dejavnosti v Prilogi 1. Direktiva določa ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje emisij spuščenih v ozračje, vodo in tla z zgoraj omenjenimi aktivnostmi, vključno z ukrepi glede odpadkov, da bi lahko dosegli visoko stopnjo zaščite okolja kot celote, brez poseganja v Direktivo 85/337/EGS in druge relevantne določbe Skupnosti.

► DIREKTIVA SVETA 1999/31/ES

“o odlaganju odpadkov”

EU direktiva o odlagališčih predstavlja bistveno spremembo pri načinu odstranjevanja odpadkov v tej draži in postavlja zahtevne cilje za zmanjšanje količino biorazgradljivih komunalnih odpadkov, ki se odlagajo. Ti cilji so:

- Do leta 2010 zmanjšati odlaganje biorazgradljivih komunalnih odpadkov na 75% proizvedenih v letu 1995
- Do leta 2013 zmanjšati odlaganje biorazgradljivih komunalnih odpadkov na 50% proizvedenih v letu 1995
- Do leta 2020 zmanjšati odlaganje biorazgradljivih komunalnih odpadkov na 35% proizvedenih v letu 1995

► DIREKTIVA SVETA 2003/96/ES

“o prestrukturiranju okvirja Skupnosti za **obdavčitev energentov in elektrike**”

Direktiva razširja domet sistem EU za minimalne zahteve energetske proizvodnje, do nedavnega omejenega samo na mineralna olja, na vse energetske produkte, vključno z premogom, zemeljskim plinom in elektriko. Zlasti bo direktiva:

- Zmanjšala izkrivljanje konkurence, ki trenutno obstaja med državami članicami kot posledica različnih stopenj davka na energente;
- Zmanjšala izkrivljanje konkurence med mineralnimi olji in drugimi energetskimi produkti, ki so odraz davčne zakonodaja Skupnosti do sedaj;
- Povečala spodbudo za učinkovito rabo energije (zmanjšanje odvisnosti od uvoza energije in znižanja emisij ogljikovega dioksida): in
- Državam članicam omogočala, da ponudijo podjetjem davčne olajšave v zameno za zmanjševanje emisij.

► **DIREKTIVA SVETA 2004/67/ES**

“ o ukrepih za zagotavljanje **varne oskrbe z zemeljskim plinom**”

Direktiva določa ukrepe za zagotavljanje dovolj velike stopnje varnosti oskrbe z zemeljskim plinom. Ukrepi prispevajo k pravilnemu delovanju notranjih trgov plina. Vzpostavlja skupni okvir znotraj katerih bodo lahko države članice določale splošne, pregledne in nediskriminatorne politike varne oskrbe, ki so skladne z zahtevami konkurenčnega notranjega trga plina; pojasnjuje splošne vloge in odgovornosti tržnih akterjev in izvaja določene nediskriminatorne postopke za zagotavljanje varne oskrbe s plinom.

Direktiva vključuje tudi cilje za spodbujanje domače proizvodnje plina in razpršenost virov oskrbe s plinom.

Predpisi

► **UREDBA (ES) št. 1774/2002**

“ o določanju zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode, ki niso namenjeni prehrani”

Uredba določa živalska in javna zdravstvena pravila za (a) zbiranje, prevoz, skladiščenje, ravnanje, obdelava in uporaba ali odstranjevanje živalskih stranskih produktov, da bi preprečili zdravstveno tveganje živali in ljudi, in (b) dajanje na trg in v nekaterih posebnih primerih, izvoz in tranzit živalskih stranskih produktov, in iz njih pridobljenih proizvodov iz prilog VII in VIII te uredbe.

Ta uredba vključuje tudi odpadke iz gostinskih dejavnosti, če je namenjen uporabi v obratu za pridobivanje bioplinov ali obratu za kompostiranje. Spremenjena je bila z nekaj novih uredb Komisije, vključno tudi vprašanja, na bioplin:

- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 808/2003
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 668/2004
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 92/2005
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 93/2005
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 416/2005
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 181/2006
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 208/2006
- UREDBA KOMISIJE (ES) št. 2007/2006

► **UREDBA (ES) št. 2003/2003**

“ v zvezi z **gnojili**”

Uredba se uporablja za izdelke, ki nastopajo na trgu kot gnojila narejena za »gnojila ES«. To vključuje samo mineralna in sintetična gnojila in ne zajema gnojila iz ostankov anaerobne fermentacije.

UREDBA SVETA (ES) št. 1782/2003

“ o skupnih pravilih neposredne podporne sheme v okviru komunalne kmetijske politike in o uvedbi podporne sheme za kmetovalce in sprememba uredbe (EGS) št. 2019/93, (ES) št. 1452/2001, (ES) št. 1453/2001, (ES) št. 1454/2001, (ES) 1868/94,

(ES) št. 1251/1999, (ES) št. 1254/1999, (ES) št. 1673/2000, (EGS) št. 2358/71 in (ES) št. 2529/2001”

Uredba določa:

- Skupna pravila o neposrednih plačilih v okviru dohodkovne podporne sheme v okviru skupne kmetijske politike, ki jih financira Jamstveni oddelek Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, razen tistih določenih v skladu z uredbo (ES) št. 1257/1999;
- Dohodkovna podpora za kmetovalce (v nadaljevanju »enotno plačilna shema«);
- Podporna shema za kmetovalce, ki proizvajajo trdo pšenico, ovčje, kozje, goveje, telečje meso in stročnice.

Priloga 2: Slovenska zakonodaja

Zakoni in uredbe energetskega sektorja

- Energetski zakon, Uradni list RS št. [27/07](#) (EZ-UPB2), [70/08](#) (EZ-C)
- Resolucija o Nacionalnem energetskega programu, Uradni list RS št. [57/04](#) (ReNEP)

Kvalificirani proizvajalci električne energije

- [Uredba o pravilih za določitev cen in za odkup električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije](#) (Ur.l. RS, št. [25/2002](#))
- [Uredba o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije](#) (Ur.l. RS, št. [71/07](#))
- [Sklep o cenah in premijah za odkup električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije](#) (Ur.l. RS, št. [65/2008](#), [98/2008](#), [105/2008](#))

Energetska dovoljenja

- [Pravilnik o izdaji energetskega dovoljenja](#) (Ur.l. RS, št. [5/2007](#))

Drugi relevantna zakonodaja in predpisi

- Zakon o graditvi objektov, Uradni list RS št. [102/04](#) (ZGO-1-UPB1), [14/05](#) – popravek, [92/05](#) (ZJC-B), [111/05](#) (odločba), [93/05](#), [120/06](#) (odločba), [126/07](#) (ZGO-1B)
- Ukaz o razglasitvi zakona o javno-zasebnem partnerstvu, Uradni list RS, št. [127/06](#) (ZJZP), UL L [317/07](#), 5.12.2007
- Zakon o prostorskem načrtu, Uradni list RS, št. [33/07](#) (ZPNačrt), [70/08](#) (ZVO-1B)
- Zakon o urejanju prostora, Uradni list RS, št. [110/02](#) (ZUreP-1), [8/03](#) – popravek, [58/03](#) (ZZK-1), [33/07](#) (ZPNačrt)
- Zakon o varstvu okolja, Uradni list RS, št. [39/06](#)(ZVO-1-UPB1), [28/06](#) (odločba), [49/06](#) (ZMetD), [66/06](#) (odločba), [33/07](#) (ZPNačrt), [57/08](#) (ZFO-1A), [70/08](#) (ZVO-1B)
- Zakon o splošnem upravnem postopku, Uradni list RS, št. [24/06](#) (ZUP-UPB2), [105/06](#) (ZUS-1), [126/07](#) (ZUP-E), [65/08](#) (ZUP-F)